

Na podstawie § 8 ust. 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. 2015 poz. 1170) po rozpatrzeniu wniosku Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 24 stycznia 2017 roku udzielono dotacji na realizację badania:

Obszar badawczy: Ochrona zdrowia zwierząt:

Zadanie: Badania nad nowatorskimi metodami ograniczania występowania chorób i pasożytów zwierząt gospodarskich w warunkach produkcji ekologicznej.

Imię i nazwisko osoby kierującej badaniami:

dr hab. Renata Klebaniuk, prof. nadzw. UP

W roku 2017 planuje się:

Podzadanie nr 1: Zastosowanie preparatu ziołowo-lnianego własnej kompozycji w profilaktyce i ograniczeniu występowania chorób i pasożytów u bydła w warunkach produkcji ekologicznej

Celem prowadzonych w 2017 roku badań jest uzyskanie:

- ograniczenia upadków cieląt i młodego bydła opasowego w okresie odchowu,
- mniejszej częstotliwości występowania chorób i pasożytów u bydła

otrzymującego w mieszankach paszowych dodatki o działaniu prozdrowotnym (mieszanka ziołowa własnej kompozycji oraz nasiona lnu w odpowiedniej formie-opracowanie własne).

Pierwszy okres odchowu cieląt determinuje ich dalszą użytkowość i zdolność produkcyjną, jednak upadki młodych zwierząt to w dalszym ciągu jeden z podstawowych problemów hodowców. Około 25% strat żywourodzonych cieląt następuje w pierwszym tygodniu życia. Potwierdza to szczególne znaczenie statusu immunologicznego i metabolicznego nowonarodzonych zwierząt w adaptacji do warunków środowiska. Zwierzęta narażone są na infekcje bakteryjne i wirusowe powodujące schorzenia układu pokarmowego i oddechowego, czy inwazję pasożytów. Oprócz doboru odpowiedniej rasy i zapewniania zwierzętom dobrostanu i odpowiedniej jakości paszy hodowcy sięgają po dodatki wspomagające układ immunologiczny poprzez wzmocnienie wielu różnych mechanizmów nieswoistych, czyli nie związanych z wybiórczym rozpoznawaniem czynnika infekcyjnego. Uwzględniając fakt ograniczonych możliwości stosowania profilaktyki i leczenia zwierząt z zastosowaniem konwencjonalnych farmaceutyków w gospodarstwach ekologicznych, poszukuje się metod alternatywnych umożliwiających ograniczenie strat ekonomicznych związanych z występowaniem chorób.

W bieżącym, 2017 roku planowane są badania z zastosowaniem własnej (opracowanej w składzie i formie, wybranej na podstawie dotychczasowych badań) mieszanki ziołowej oraz zastosowanych w odpowiedniej do wieku zwierząt formie nasion lnu stosowanych w żywieniu krów oraz cieląt i młodego bydła opasowego w warunkach produkcji ekologicznej.

Dotychczasowe badania własne wykazały, iż podawanie mieszanki ziołowej krowom-matkom już w okresie ciąży poprawia jakość produkowanej siary, wraz z którą nowo narodzone cielęta nabywają całą pulę przeciwciał. Cielęta rodzą się bowiem bez ciał odpornościowych, dlatego w pierwszych godzinach życia są całkowicie pozbawione ochrony.

Material i metody

Badania są realizowane w 4 gospodarstwach prowadzących w warunkach ekologicznych hodowlę krów z odchowem cieląt i/lub opasem bydła. W każdym ze stad objętych badaniami utrzymywanych jest obecnie od 8 do 30 szt. bydła. Schemat doświadczenia (tab. 1).

Tabela 1. Schemat doświadczenia (w każdym z czterech gospodarstw)

Wyszczególnienie	Grupy żywieniowe	
	I kontrola	II doświadczalna
Pasze podstawowe (standardowe żywienie stosowane w gospodarstwie)	+	+
Mieszanka ziół ¹	0	+
Nasiona lnu ²	0	+

W bieżącym doświadczeniu krowy matki, cielęta oraz opasy, będą otrzymywać do dawek pokarmowych dodatek 30 g / na 100 kg masy ciała pudrowanych ziół mieszanki własnej¹ oraz 50 g / 100 kg masy ciała nasion lnu².

W trakcie badań ocenione zostaną:

- przyrosty cieląt i opasów, kg/dzień
- pobranie pasz, kg/dzień
- częstotliwość występowania objawów chorobowych ze strony:
 - układu oddechowego
 - przewodu pokarmowego
 - innych układów (w przypadku wystąpienia)
- odsetek upadków zwierząt (ewentualny, gdy wystąpi, z podaniem przyczyny)
- kolostrometryczna ocena jakości siary
- wybrane wskaźniki biochemiczne, immunologiczne i antyoksydacyjne krwi cieląt (dwukrotnie w okresie odchowu)
- parazytologia próbek kałów.

Od zwierząt padłych w okresie badawczym, jak i dla porównania od zwierząt poddanych ubojowi w cyklu produkcyjnym, pobrane zostaną wycinki tkanek i narządów celem wykonania badania histologicznego. U zwierząt padłych ze zmianami wskazującymi na infekcje bakteryjne pobrane zostaną wymazy celem wykonania badania bakteriologicznego.

Zakłada się uzyskanie:

- 1. Stymulacji odporności zwierząt w efekcie zastosowanych dodatków, co pozwoli na zwiększenie przeżywalności zwierząt w okresie neonatalnym.**
- 2. Ograniczenia inwazji pasożytów, a w efekcie opracowanie strategii profilaktyki pod kątem stwierdzonego patogenu.**

Wyniki badań zostaną opublikowane na stronie Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki - Instytut Żywienia Zwierząt i Bromatologii – Badania w formie sprawozdania z prowadzenia badań na rzecz rolnictwa ekologicznego w 2017 roku z chwilą zakończenia i rozliczenia badań. Przewidywany termin styczeń 2018 roku.

Rezultaty wspieranego projektu są dostępne nieodpłatnie dla wszystkich przedsiębiorstw działających w danym sektorze lub podsektorze rolnym lub leśnym.

¹ Mieszanka ziołowa własna: ziele jeżówki purpurowej (*Echinaceae purpureae herba*), ziele tymianku pospolitego (*Thymus vulgaris*), liść szalwii (*Folium Salviae*), czosnek (*Allium sativum*), oregano - lebiodka pospolita (*Origanum vulgare*), cykoria (Cichorium intybus L.), nasiona ostropestu plamistego (*Silybum marianum*), korzeń mydlnicy lekarskiej (*Saponaria officinalis* L.), kłącze ostryżu (*Curcuma longae rhizoma*). Proporcje i forma – opracowanie własne.

² Nasiona lnu zwyczajnego (*Linum usitatissimum*), tzw. siemię lniane (*Semen Lini*), w formie odpowiedniej dla wieku zwierząt